

Vicent Pellicer Ollés
Diari de natura

Col·lecció Narrativa – 88

DIARI DE NATURA

VICENT PELLICER OLLÉS

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: febrer del 2016

© del text: Vicent Pellicer Ollés
© d'aquesta edició: Cossetània Edicions

© d'aquesta edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91 • Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Textos: Vicent Pellicer Ollés
(aprenentdenatura.blogspot.com)

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-140-7

Dipòsit legal: DL T 10-2016

ENRAMADA

El numen de la terra brolla al centre mateix de l'agre, i es materialitza en forma de bolet, el cos fructífer, carnós, fet d'essències de molsa poètica, aiguabarreig de literatura i paisatge. Aquest llibre d'en Vicent Pellicer n'és un magnífic exemple, d'aquest antic miceli que arrelà fa anys, en temps de Renaixença, amb Jacint Verdaguer. El capellà poeta de Folgueroles n'és un puntal d'aquesta tradició de poesia i paisatge que poua a les entranyes tel·lúriques per esdevenir flor de calze i lira de colors i aromes boscons. I la tradició continua després al modernisme amb Joan Maragall, el poeta de la paraula viva, i també en l'escola mallorquina, amb Miquel Costa Llobera i Joan Alcover..., romàntics tardans seduïts per aquesta particular exaltació del paisatge.

Com vostès poden comprovar des de la primeria línia d'aquest petit i modest pòrtic ja dono per fet, sense comentaris, que aquesta obra viatja dins del gran riu de la literatura, en aquest corrent format pel binomi poesia i paisatge. Vicent Pellicer s'inscriu dins d'aquest guaret

tan peculiar. Aquest és el valor que jo li dono, després de la lectura atenta dels seus textos, d'aquest magnífic dietari on ressonen les quatre estacions, amb la simfonia del massís del Port, i aquest gairebé infinit retaule de sons i veus de moixons, el cant del gamarús, el silenci protector dels aurons, el so d'un pi rojal ramut i elegant, la fressa de les rates cellardes, el morret pelut de la rabosa, les feristeles i un llarg etcètera. L'autor té un profund coneixement dels noms i de les sensacions viscudes a tots els racons del Port. I tot aquest doll de saviesa d'autònims i criptònims li ve del pare. Així ho podem llegir a la sentida dedicatòria del conte "Morret pelut de rabosa". Una endreça que a mi en punxa a la pell de l'ànima perquè em recorda també a *Munpare*. Així ens fa sentir la natura des de dins, quan el xiquet menut que hi ha dins l'autor i dins de tots nosaltres entra al bosc per primer cop acompanyat del pare i la mare.

Assossegadament, sense estridències, gaudeix i ens fa gaudir d'aquest immens espectacle que li mostra la natura, amb tota la salvatgeria despullada i la tendresa personificada. És per això que destil·la a cada frase, a cada descripció, a cada personificació, un immens sentiment d'amor a la terra, muntanyes, rius, gorges i afraus, amb tots els éssers vius, plantes, animals, aires, núvols, masses, marges de pedra seca, senderes, drecceres i constel·lacions nocturnes...

Al cistell de la memòria, l'autor porta els noms de tants moixons, arbres, plantes, toponímia del Port, i ens va oferint aquestes fruites boscanes de mica en mica, amb pinzellades d'una tendresa íntima, que surt des de dins, d'algun lloc màgic del sotabosc, on l'autor, comple-

tament nu, s'embolcalla de rosada, es rebolca pel fenàs per fondre's dins d'aquest ventre matern de la forest. Així desposseït de les olors de la civilització, amb un genuí vestit d'estat de natura salvatge, però amb els ulls de la consciència a l'aguait, espia el seu entorn, contempla embadalit els seus germans de vida, i, de tant en tant, en un moment de discreció propera al silenci dels arbres, la seua mirada dibuixa metàfores dels cels de l'alba o el capvespre, la nit o el dia vistos des del sotabosc. És com si tot el paisatge es pogués contemplar dins d'una minúscula goteta de rosada que ha quedat suspesa, tot just mentre cau d'una orquídia enamoradissa, mentre canta el cucut, compassat, i de la gola del pit-roig, la merla o la griva brollen versos i la boira traspua poesia malencònica. Aquest vellut de rosada de l'alba és la tinta dels versos que utilitza aquest aguaitador de somnis boscats. Poemes que semblen escrits a l'escorça dels arbres, amb el Shodo, aquell art japonès cal·ligràfic, que harmonitza la bellesa amb elements simples, delicats (wabi-sabi) però profunds, lletres d'un alfabet que té un deix de nostàlgia per aquell paradís que ja hem perdut per sempre més.

No sé per què, tampoc intento explicar-m'ho..., llegint aquest llibre me venien imatges de la pel·lícula *Instint*, protagonitzada per Anthony Hopkins, inspirada en la novel·la *Ishmael* de Daniel Quinn. Sobretot en llegir la darrera nota que clou la primera part del llibre, les "Reflexions des de la Balenguera".

Andreu CARRANZA FONT

El cicle de l'any

Amb el títol *Diari de natura*, les narracions “L’esquirol llépol”, “El *pishing*: xiuxiuejar música amb els llavis!”, “Els ulls de la nit, els ulls que m’aguaiten!”, “Sant Miquel d’Espinalbar, l’ermita!”, “Les fades de la nit”, “La simfonia de les granotes”, “Les aromes del mas de la Franqueta”, “El tron de l’àguila calçada”, “La rabosa espavilada”, “Els vuit barba-rojos i els mastegatxes” i “A recer de la cova del Blau”, van guanyar, el 2013, el premi de narrativa Joan Cid i Mulet.

22 DE GENER

HA CAIGUT UN ÀNGEL DEL CEL

Arreu de les Terres de l'Ebre, des de la ribera fins als pobles de muntanya, corre la veu misteriosa que un àngel ha baixat del cel. Se'n parla tant que els diaris, la ràdio i la televisió en van plens.

Les aromes del Nadal encara voleien per les llars i els carrers, ja que no han tingut prou temps per desar tots els guarniments de la festa hivernal, dolça i esperada, especialment per als xiquets i les xiquetes: vacances, temps per jugar, regals...

Tothom es pregunta qui ha sigut l'autor de la difusió d'una notícia tan estrafolària, tot i que agrada, també, als més incrèduls i no gaire religiosos.

Fa dies i nits que el fred s'ha instal·lat per aquestes contrades, i la llengua glaçada del cerç, que bufa amb il·lusió desmesurada, augmenta, i molt, la sensació de gelor.

La neu col·lapsa la carretera que permet l'accés al Port, i anar en cotxe més enllà del Portell és una gosadia temerària. Fins i tot els vehicles tot terreny hi fan aigua!

Un diari local ha publicat que la divina presència, d'ales brillants i gegantines, ha sigut vista pels boscos ufanosos que hi ha entre Millers i Tres Pins, i un grup d'excursionistes, ferrenys i molt avesats a les adversitats

12 Vicent Pellicer Ollés

de l'hivern a muntanya, s'hi dirigeixen il·lusionats a trobar-hi l'àngel que ha baixat del cel!

Feia anys que no nevava tant i, a mesura que fan camí, sobretot als revolts de la pista, les congestes de neu són desmesurades: n'hi ha tant de gruix que els arriba a la panxa! No tarden a començar a sospitar que potser no hi podran arribar. Malgrat tot, com que són jóvens i valents, tiren endavant, ara amb les raquetes ben calçades.

El vent gruny grollerament. La pineda tremola i els arbres, amb tant de pes, s'agenollen, com si demanessen clemència, davant la força aclaparadora de la natura més salvatge.

L'excursió, força esgotadora, comença a fer estralls en els jóvens intrèpids.

Amb el cos xop de suor i l'ànima atarantada, arriben al final de la primera part de l'itinerari. Abandonen el camí principal i se'n van, per l'esquerra, coll amunt.

Els pins estan tan curulls de neu que es vincen quasi fins a tocar a terra, i barren el pas als nostres intrèpids protagonistes. I per bé que la tempesta esdevé cada vegada més cruenta, continuen endavant, sempre endavant, a la recerca de l'àngel que ha vingut del cel!

No és que s'ho creguen, perquè tots cinc estan convençuts que els àngels i els dimonis viuen vora casa nostra: són éssers humans de carn i ossos amb qui tractem cada dia; però aquella aventura és tan fantàstica...! Això no obstant, tot i que no ho manifesten obertament, en les seues mirades hi ha una certa rampellada de conflictivitat, i en el si de la seua ànima conserven un bri d'esperança: els fascinaria de trobar-hi alguna cosa màgica, algun senyal estrany, algun soroll espirotuós o un dibuix

entremig de la forest vestit de blanc angelical, que justifi-
qués aquell viatge més aviat absurd!

Deixen enrere el collet del Salt, i és ara o mai! Aquell
és el lloc!, i desitgen de tot cor que es produísca el mira-
cle! Aixequen la mirada, mig enterbolida pels grumolls
de neu que el vent escampa pertot arreu, i al bell mig del
salt de Millers, com si estigués clavat a la creu, de dalt
a baix, hi penja una figura de gel solemne, majestuosa,
d'ales blanquíssimes i cristal·lines, en posició de pregària,
que els mira fit a fit!

28 DE FEBRER

EL CORB MARÍ FERIT

És hivern avançat! Fa molt de fred! El sol avui s'ha despertat mandrós. Vesteix ulls cansosos i no somriu gaire. El cel, carregat de tristor grisosa, li encomana una melangia a què no està acostumat. I els núvols, de color cendrós, cada cop s'engreixen més i més, fins que una taca compacta, immensa, esmorteïda, col·lapsa el reialme dels estels i comença a caure una aigua diluvial. Benvinguda sia! La natura té set de pluja, i abraça les llàgrimes del cel!

Els trons i els llamps imposen la seua llei, salvatge i dura, però el bosc ja hi està acostumat. Comença a ploure! Una cortina d'aigua grossa s'estimba daltabaix de les cingleres; en un tres i no res, els barrancs s'atipen de tant de suc, i el brogit que s'hi sent fa basarda.

Les rames dels pins i de la resta de l'arbreda no poden suportar el càstig i la força dels cops dels milers i milers de gotes gruixudes; vençudes, acotxen el coll i es vincen quasi fins a tocar el sotabosc, també vençut i xop fins al moll de l'os.

De mica en mica, el riu Ulldemó canvia de color. Les terres argiloses li regalen un aspecte més aviat brut i ferotge. Corre ample i feliç, avui més que mai. La tardor li ha regalat un dia de pluja generosa!

A l'aiguabarreig de les lleres de l'Ulldemó i el Matarranya, a l'altura de Beseit, a sobre d'un xop, diversos corbs marins suporten les envestides de les ratxes furients d'aigua i vent. De sobte, se n'esguella una, de rama gruixuda, que copeja secament un corb marí i el fereix. La femella —amb unes quantes plomes blanques a les ales—, pobreta, mig estabornida i adolorida, cau al riu. El corrent l'arrossega aigües avall, i la hi capbussa, en les aigües brutes i fangoses: sembla que no tinga salvació!

Mentrestant, dalt del xop, hi ha un testimoni —la resta han fugit esporuguits, en sentir els primers xiscles de la seua amiga ferida. Un corb marí mascle presencia, amb tristor i impotència, la tragèdia!

—Si almenys tragués el cap i surés només un instant...! —pensa ell!—, m'hi tiraria ràpidament i intentaria d'ajudar-la perquè pogués arribar a la vora.

Ja fa més de dos hores que plou, i els plors del cel sembla que no tinguen consol! El Matarranya comença a desbordar-se! Malgrat tot, el nostre amic està a l'aguait, i ben preparat! És jove, fort, no té temor a res, i ja està avesat a la duresa de les inclemències rigoroses de l'hivern.

De sobte, el caparró d'Alada Blanca emergeix de les aigües turbulentes. Les forces l'abandonen, però, tot i això, abans d'enfonsar-s'hi, definitivament, en l'abisme del riu traïdor, emet un crit d'ajuda:

—Ajudeu-me!

És l'última alenada de vida, si no ocorre un miracle!

Encara plou a bots i barrals. Els dos riuets, que normalment discorren pacíficament, avui s'han desbordat i mostren una ferotgia desmesurada.

Els ulls de Cor Valent, que no han parpellejat ni una sola vegada des que ella ha desaparegut, veuen Alada Blanca; pren embranzida i solca entremig de les perilloses crestes d'aigua, que intenten, també, d'ofegar-lo.

La natura ha dotat Cor Valent d'atreviment agosarat i força desmesurada, i cap perill l'acovardeix. S'hi tira i, amb l'agilitat d'un dofí, arrossega la seua amiga fins a la vora, sana i estàlvia. L'ha salvada d'una mort segura!

Segons conta la llegenda, Alada Blanca i Cor Valent es van enamorar i van tindre molts de fills i filles. I a hores d'ara, totes les tardors, des de Beseit fins a la desembocadura del Matarranya a l'Ebre, s'hi poden observar corbs marins amb plomes blanquíssimes a les ales.

3 DE MARÇ

L'ESQUIROL LLÉPOL

Per bé que al massís del Port l'hivern és força rigorós, i ensenya les orelles feréstegues i les dents esmolades de llop, quan el març comença a tafanejar, hi ha dies que la natura es desperta amb aires primaverals. S'hi respira un aire certament rejovent, i les bestioles que hi han hivernat, i les que han passat desapercbudes, entaforades a soplug de la minsa tebior de les arbredes espesses, comencen a reviscolar i fan les primeres incursions a bosc obert, per tal de desentumir el cos i, si pot ser, fer un bon àpat amb alguna llepolia.

En els dies assolellats, els primers a fer eixorir el bosc són els esquiroles, juganers i trapelles de mena. De bon matí, comencen una cridòria entendridora i, tot seguit, s'empaiten pel ramatge dels pins. I, des del terra estant, poden pujar pel tronc fins a la punta del cim de la capçada en cinc segons, ni més ni menys. De vegades és sorprenent i captivador observar com el mascle persegueix la femella, tot fent nusos de vuit precisos, amunt i avall, per les tronques dels pins, a una velocitat vertiginosa. I els salts que arriben a fer per passar d'un arbre a un altre són espectaculars, executats a la perfecció, sense vacil·lacions, amb elegància desmesurada.

Aquests són els dies que aprofitem per regalar-los la vianda més exquisida: tres nous! I l'habilitat amb què les obrin és veritablement sublim. Amb les mans, xicotetes, i amb destresa inusitada, voltegen el fruit, mentre que amb una bona munió de dentetes perfectament esmolades en baden la closca i n'extrauen la tan enyorada polpa: la tau-la està parada i el festí ben servit!

Avui, el Rojalet —així el vam batejar, ara fa dos primaveres—, l'esquirol mascle que té tacat el morret, ja s'ha empassat dos saboroses nous, a dalt del noguer de vora la casa. Mentrestant, els pica-soques i les mallerengues fan festa grossa amb les miquetes que cauen a sobre de la valona que envolta l'arbre centenari. Mengem el que poden allí mateix, i si en troben algun bocinet més gros se'l carreguen al pic i l'encasten en els solcs que dibuixa l'escorça dels pins i de les carrasques. Els hi guarden per a un altre dia que no hi haja tanta abundor.

Sobtadament, comença a plovisquejar. El subtil plugim xiuxiueja una cançoneta de primavera avançada. El Rojalet estira la coa de peluix per sobre del llom i del cap, i l'obri en forma de paraigua, per protegir-se de la dèbil pluja i continua menjant.

Havent acabat, baixa de l'arbre —els moixonets s'espantem!—, clava les dentetes a la tercera i última nou, i desapareix en unes poques gambades, amb un posat il·lustre. Sempre li posem tres nous, i sempre fa el mateix: pot ser que haja après a comptar?

Se'n va amb la certesa que hi tornarem. En sentir el frec de les rodes i la roncor del cotxe, el Rojalet segur que començarà a llepar-se els morrets. En el seu llit de

rametes, fetes a mida, cada nit, sota la mirada somrient dels estels, deu somiar amb la imatge de tres nous ben grosses, a sobre de la valona que abraça el noguer que hi van plantar els besavis.

